

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service
Innehållsansvar: Carolin Karlsson, (carka60), Sektionsledare
Granskad av: Stefan Carslöv, (steca9), Specialistläkare
Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-04-08

Giltig till: 2028-03-27

Lungor - infiltrat, svikt, pneumothorax, stas, TBC (TB), utredning, hälsokontroll, konventionell radiologi (SÄS)

Syfte

Radiologisk metod för undersökning av lungor vid utredning av ovanstående frågeställningar.

Förändringar sedan föregående version

Tillägg av pneumothorax i metodbladet. Gäller från 260401

Metodmall

Us kod/Us namn

Sos-kod 320 000/ Lungor

Indikation

Infiltrat, svikt, pneumothorax, stas, TBC, utredning/hälsokontroll

Förberedelser

- ID-kontroll.
- Längd och vikt.
- Kläder och eventuell metall som kan skymma avlägsnas.
- EKG-elektroder ska tas bort.
- Andningsinstruktioner till patienten.

- Gravitet ska ej tillfrågas.
- Gonadskydd ska ej användas.
- Inget raster på barn under 20 kg.
- Medföljande i rummet ska bära strålskydd.

Kontrastmedel

Ej aktuellt.

Bildtagning/Projektioner

Frontal

Position: Patienten står med bröstet mot detektorn (PA), eller sitter med ryggen mot detektorn (AP).
Axlarna något framåtdragna.

Centrering: Mamillhöjd, väl inblandad.

Vinkel: 0

FFA: 180 cm

Kriterier: Hela lungan ska vara avbildad.
Skapula hålls utanför lungfältet så mycket som möjligt.
Väl inandat.
Sidomarkering väl synlig.
Markering på bilden hur den är tagen,
tex "Sittande AP"

Exponeringsparametrar: Under bearbetning.

Sida

Position: Patienten står med vänster sida mot detektorn, armarna på handtaget eller så ventralt som möjligt.

Centrering: Mamillhöjd, väl inbländad.

Vinkel: 0

FFA: 180 cm.

Kriterier: Hela lungan ska vara avbildad.
Rakt från sidan, revbensbågarna projiceras över varandra.
Väl inandat.
Markering på bilden hur den är tagen, tex. "Sittande"

Exponeringsparametrar: Under bearbetning.

På begäran:

Frontal (Expiration)

Position: Patienten står med bröstet mot detektorn (PA), eller sitter med ryggen mot detektorn (AP).
Axlarna något framåtdragna.

Centrering: Mamillhöjd, väl inbländad.

Vinkel: 0

FFA: 180 cm

Kriterier: Hela lungan ska vara avbildad.
Skapula hålls utanför lungfältet så mycket

som möjligt.

Väl **utandat**.

Sidomarkering väl synlig.

Markera bilden med "expiration".

Markering på bilden hur den är tagen,

tex "Sittande AP"

Exponeringsparametrar: Under bearbetning.

Vridningar

Position: Patienten står med bröstet mot detektorn (PA), eller sitter med ryggen mot detektorn (AP). Vrid patienten 45 grader åt varje håll.

Centrering: Mamillhöjd, väl inblandad.

Vinkel: 0

FFA: 180 cm

Kriterier: Hela lungan ska vara avbildad.

Väl inandat.

Sidomarkering väl synlig.

Bilder lånade från Mölndal

Exponeringsparametrar: Under bearbetning.

Strålskydd

- Graviditet är inte en kontraindikation till att göra en konventionell röntgenundersökning under förutsättning att fostret inte är i primärstrålfältet.
- Var noga med inblandning. Gör inte strålfältet för litet så att det påverkar diagnostiken. Spara stråldos genom att inte göra strålfältet för stort.

- Ta särskild hänsyn vid barnundersökningar för att minimera stråldosen. Barn är mer känsliga för joniserande strålning. Anpassade barnprotokoll ska användas.

Dokumentation

Om kriterier inte uppnås för undersökning ska anledning dokumenteras i aktuell remiss

Övrigt

Ansvarig röntgensjuksköterska granskar och kvalitetssäkrar bilderna.

Informera om när och från vem patienten får svar samt skicka patienten eller be patienten vänta på svar.

Referenser

-

Dokumentinformation

Innehållsansvariga

Carolin Karlsson, Röntgensjuksköterska, Bild- och funktionsmedicin, SÄS

Stefan Carslöv, Specialistläkare, Bild- och funktionsmedicin, SÄS

Patrik Pettersson, Sjukhusfysiker, Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service, SÄS

Innehållsgranskare

Stefan Carslöv, Specialistläkare, Bild- och funktionsmedicin, SÄS

Fastställt av

Markus Håkansson, Verksamhetschef, Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service, SÄS

Nyckelord

Metodbok skelett, lungor, infiltrat, stas, tub-läge, pneumothorax, TB, pleurit, flank, fibrinstrumpa, revben, sternum, barnlunga

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service

Innehållsansvar: Carolin Karlsson, (carka60), Sektionsledare

Granskad av: Stefan Carslöv, (steca9), Specialistläkare

Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9631-1641598044-210

Version: 3.0

Giltig från: 2026-04-08

Giltig till: 2028-03-27